Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23.12.1971, sp. zn. 3 Tz 100/71, ECLI:CZ:NS:1971:3.TZ.100.1971.1

Číslo: 27/1972

Právní věta: Formální podmínku zvlášť nebezpečné recidivy ve smyslu § 41 písm. b) tr. zák., že pachatel soustavně páchá úmyslné trestné činy téže povahy, ač již byl pro takové trestné činy vícekrát potrestán, nesplňuje předcházející potrestání za provinění nebo přečin.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 23.12.1971

Spisová značka: 3 Tz 100/71

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Recidiva, Recidiva zvlášť nebezpečná

Předpisy: 140/1961 Sb. § 41 písm. b
§ 13 odst. 1
§ 203 150/1969 Sb. § 10

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 27/1972 sb. rozh.

Formální podmínku zvlášť nebezpečné recidivy ve smyslu § 41 písm. b) tr. zák., že pachatel soustavně páchá úmyslné trestné činy téže povahy, ač již byl pro takové trestné činy vícekrát potrestán, nesplňuje předcházející potrestání za provinění nebo přečin.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 23. 12. 1971 sp. zn. 3 Tz 100/71.)

Rozsudkem okresního soudu Plzeň-město ze dne 19. 5. 1971 č. j. 5 T 32/71 byl obviněný uznán vinným trestným činem příživnictví podle § 203 tr. zák., dále dvěma trestnými činy krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a pokusem trestného činu krádeže podle § 8 odst. 1 a § 247 odst. 1 tr. zák. Byl za to odsouzen podle § 203 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k nepodmíněnému úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvaceti měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny. Odvolání, které obviněný podal proti tomuto rozsudku, krajský soud v Plzni usnesením ze dne 4. srpna 1971 č. j. 3 To 355/71 podle § 256 tr. ř. zamítl.

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR zrušil Nejvyšší soud ČSR rozsudek okresního soudu ve výroku o vině trestnými činy a pokusem trestného činu krádeže a ve výroku o trestu a přikázal okresnímu soudu, aby věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Nejvyšší soud neshledal důvodnou výtku stížnosti pro porušení zákona, že obviněný měl být u trestného činu příživnictví podle § 203 tr. zák. považován za zvlášť nebezpečného recidivistu podle § 41 písm. b) tr. zák.

Základní podmínkou pro to, aby pachatel mohl být považován za zvlášť nebezpečného recidivistu ve smyslu § 41 písm. b) tr. zák. je, aby šlo o pachatele, který soustavně páchá úmyslné trestné činy téže povahy, ač byl již pro takové trestné činy vícekrát potrestán. Znak „vícekrát potrestán“ se v soudní praxi vykládá tak, že pachatel musí být pro trestné činy téže povahy nejméně třikrát potrestán, přičemž potrestáním se rozumí alespoň částečný výkon trestu.

Obviněný byl dosud odsouzen celkem pětkrát:

1. Rozsudkem ze dne 15. 3. 1961 pro trestný čin poškozování provozu podle § 135 odst. 1 tr. zák. z r. 1950 k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání sedmi měsíců, přičemž tento trest byl celý vykonán;

2. rozsudkem ze dne 7. 7. 1964 pro trestný čin příživnictví podle § 203 odst. 2 tr. zák. z r. 1961 k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců a tento trest byl rovněž vykonán;

3. rozsudkem ze dne 31. 1. 1968 pro provinění proti pracovní kázni podle § 21 písm. b) zák. č. 38/1961 Sb. ve smyslu zák. č. 58/1965 Sb. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody k trvání tří měsíců, přičemž i tento trest byl vykonán;

4. rozsudkem ze dne 27. 2. 1969 pro provinění proti pracovní kázni podle § 21 písm. b) zák. č. 38/1961 Sb. ve smyslu zák. č. 58/1965 Sb. k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen se zkušební lhůtou do 12. 4. 1972;

5. rozsudkem ze dne 25. 5. 1970 pro přečin příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, přičemž i tento trest byl celý vykonán.

Z těchto předcházejících odsouzení je možno pro účely zvlášť nebezpečné recidivy ve smyslu ustanovení § 41 písm. b) tr. zák. použít jen potrestání pro trestný čin příživnictví podle § 203 odst. 2 tr. zák. z r. 1961, jehož skutková podstata je shodná se skutkovou podstatou trestného činu podle § 203 tr. zák. Téže povahy ve vztahu k trestnému činu příživnictví podle § 203 tr. zák. však není trestný čin ohrožování provozu podle § 135 tr. zák. z roku 1950, a to ani za předpokladu, že byl spáchán bezdůvodným vynecháváním pracovních směn nebo opuštěním zaměstnání. Takové jednání, záležející ve vyhýbání se poctivé práci, totiž samo o sobě již není podle nynější zákonné úpravy trestným činem, a proto nelze trestný čin podle § 135 tr. zák. z roku 1950 považovat za trestný čin téže povahy jako trestný čin příživnictví podle § 203 tr. zák.

Poněvadž podmínkou zvlášť nebezpečné recidivy je podle výslovného ustanovení § 41 písm. b) tr. zák., aby pachatel byl vícekráte potrestán pro trestné činy téže povahy, není možno do pojmu „trestné činy téže povahy“ zahrnovat provinění podle zákona č. 38/1961 Sb., přičemž není rozhodujícím ani to, že v daném případě provinění proti pracovní kázni, uvedené shora pod bodem 3. a 4., projednal soud podle § 1 zák. č. 58/1965, neboť i za této okolnosti skutek zůstal proviněním a nestal se trestným činem. Mimoto k potrestání za provinění proti pracovní kázni uvedenému shora pod bodem 3. není možno přihlížet ani z toho důvodu, že vzhledem k ustanovení § 5 odst. 2 vyhl. č.

151/1961 Sb. ve znění vyhl. č. 78/1965 Sb. je toto odsouzení zahlazeno.

Ze stejného důvodu, jako je tomu u provinění, nelze jako trestný čin téže povahy ve smyslu § 41 písm. b) tr. zák. posuzovat přečin příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb., pro který byl obviněný odsouzen rozsudkem uvedeným shora pod bodem 5. O trestný čin tu ani totiž nejde a zákon, a to ani pokud se týká přečinů, nedovoluje, aby formální podmínka zvlášť nebezpečné recidivy u trestných činů, spočívající v tom, že pachatel byl pro trestné činy téže povahy vícekrát potrestán, mohla být splněna i v případě, kdy došlo k potrestání pachatele pro přečin téže povahy. U trestného činu nelze použít ustanovení § 13 odst. 1 zák. č. 150/1969 o přečinech a trestní zákon neobsahuje žádné ustanovení, podle něhož by se pro účely použití obecné části trestního zákona na trestný čin rozuměl trestným činem i přečin. Pro takový postup nejsou dány předpoklady ani z hlediska stupně společenské nebezpečnosti přečinu, pro který byl pachatel potrestán. K hodnocení stupně nebezpečnosti trestného činu pro společnost lze totiž podle dovětku § 41 tr. zák. přistoupit až teprve po splnění formálních podmínek zvlášť nebezpečné recidivy, mezi něž podle § 41 písm. b) tr. zák. patří i to, že pachatel byl vícekrát potrestán pro trestné činy téže povahy.

Z uvedeného je zřejmé, že obviněného nelze považovat za zvlášť nebezpečného recidivistu ve smyslu § 41 písm. b) tr. zák., poněvadž tu není splněna podmínka, že byl ve vztahu k trestnému činu příživnictví podle § 203 tr. zák. pro trestné činy téže povahy nejméně třikrát potrestán.